

CAMINS D'ATE NEUS

Ruta per Sentmenat- Caldes de Montbui

Diumenge, 18 de maig de 2025

Ateneus visitats: Societat Coral Obrera la Glòria Sentmenatencs
El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista
Casino de Caldes

Organitza:

**Federació d'Ateneus
de Catalunya**

Què és Camins d'Ateneus?

CAMINS D'ATENEUS és un projecte de la **Federació d'Ateneus de Catalunya** que proposa conèixer el territori d'una manera activa i vivencial: caminant, explorant i connectant amb la riquesa cultural i social dels nostres barris, pobles i ciutats, **mentre es visiten ateneus i altres espais culturals vinculats a l'associacionisme català.**

La iniciativa va néixer per donar a conèixer els ateneus i el seu paper en el teixit associatiu català. Avui, evoluciona amb un esperit més esportiu, jove i obert, incorporant nous punts d'interès històric, cultural, natural o urbanístic a cada ruta. L'objectiu és oferir una experiència

més completa, saludable i participativa, fent valdre el patrimoni local i la vida comunitària que dona forma als nostres entorns.

Cada camí és una oportunitat per redescobrir llocs propers amb una mirada nova. Ja sigui entre carrers plens d'història, espais naturals, places, fàbriques recuperades, o entitats amb passat i futur, les rutes combinen **exercici, cultura i territori en una proposta oberta a tothom.**

Aquest llibret recull els punts destacats del recorregut que estàs a punt de fer. Et convidem a caminar, escoltar i gaudir, **PERQUÈ ELS CAMINS, COM ELS ATENEUS, S'ESCRUIEN PAS A PAS.**

Punts d'interès de la ruta

SOCIETAT CORAL OBRERA LA GLÒRIA SENTMENATENCA

(Ruta curta i llarga)

La Societat Coral Obrera la Glòria Sentmenatenca, coneguda popularment com el Coro de Sentmenat, és una entitat històrica fundada l'any 1895. Va ser creada seguint la tradició dels cors corals impulsats per Josep Anselm Clavé al segle XIX, amb l'objectiu de divulgar i potenciar l'associacionisme a través del cant coral i altres activitats culturals populars.

Al llarg dels anys, el Coro ha esdevingut un centre cultural i social important per a la comunitat de Sentmenat. Compta amb més de 700 socis i diverses seccions, com el Cor Jove, l'Aula de Teatre, els Balls, el Country, els Excursionistes i el Ball de Gitanes. A més de les activitats regulars, el Coro organitza taules de debat i col·labora amb altres entitats i institucions locals.

L'edifici del Coro ha estat reformat i millorat diverses vegades, amb l'última reforma significativa realitzada l'any 2020. Avui dia, el Coro continua sent un punt de trobada per a la cultura i la vida social de Sentmenat, mantenint l'essència i els ideals amb els quals va ser fundat.

CASTELL DE SENTMENAT (Ruta curta i llarga)

L'origen del castell es remunta al segle XI, quan Miró d'Hostoles i el seu fill Ramon I de Sentmenat n'inicien la construcció cap a l'any 1030. Al segle XII, a través del matrimoni entre Guillem Ramon II de Sentmenat i Beatriu de Montcada, passa a mans dels Montcada, i l'any 1148 n'és castlà Pere I de Sentmenat. Després de diverses transmissions familiars i conflictes, el castell arriba als Centelles, pel casament de Bearnesa de Montcada amb Bernat de Centelles. Al segle XIV, Pere V de Sentmenat compra els drets alodials a Eimeric de Centelles per 9000 ducats, convertint-se en senyor i baró del lloc.

Amb el pas del temps, el castell perd la funció defensiva i es transforma en casa senyorial i posteriorment en masia. Després d'anys d'abandonament, l'any 1996 l'Ajuntament de Sentmenat n'assumeix la titularitat i en promou la consolidació. Les obres de restauració, que inclouen la consolidació de l'estructura, la rehabilitació de les façanes i les cobertes, així com la reconstrucció d'algunes estances, finalitzen el 2010.

Tot i ser un element patrimonial destacat del municipi i la comarca, actualment el castell no està obert al públic ni té un ús actiu.

LA MASIA DE CAN FRUITÓS

(Ruta llarga)

És una de les masies més antigues de Sentmenat, documentada per primer cop l'any 1066. Tot i que les terres on està emplaçada, dins del territori del Condal, havien estat del bisbat de Solsona, la masia va dependre parroquialment de Caldes de Montbui fins al 1868. L'edifici actual és el resultat d'una gran remodelació entre els segles XVI i XVII, encara que conserva elements gòtics originals com les finestres altes i un portal amb arc escarser.

Dins el recinte hi trobem la Capella de Sant Fruitós, una construcció romànica del segle XI amb una sola nau coberta amb volta de canó, un absis semicircular i murs de pedra i morter. La capella ha estat restaurada diverses vegades al llarg dels segles —la més destacada, al segle XVIII—, però encara manté trets romànics originals.

EL PESSEBRE DE LA SAGRERA

(Ruta llarga)

El Pessebre de la Sagrera es troba al cim de la muntanya d'en Sagrera o de Can Fruitós, amb unes de les millors vistes que podem gaudir de Sentmenat i de gran part del Vallès.

Aquest espai va estar creat per un grup de voluntaris de la Secció Excursionista de la Societat Coral (SESC), la qual continua fent-se'n càrrec. Cada any, una setmana

abans del 25 de desembre, la SESC, organitza una sortida familiar per col·locar i renovar les figures del pessebre. És una tradició local que combina la devoció religiosa amb l'activitat a l'aire lliure, fomentant la preservació de les tradicions, l'excursionisme, la participació de la comunitat i el respecte per la natura.

LA TORRE ROJA (Ruta llarga)

Situada entre Caldes de Montbui i Sentmenat, la Torre Roja és una antiga fortificació declarada bé cultural d'interès nacional, ubicada al turó homònim que també conserva restes d'un poblat iber del segle V aC.

L'indret, conegut històricament com a Puig Castellar, va ser ocupat en època ibèrica, reutilitzat pels romans i aprofitat en temps medievals. Tot i que el nom "Torre Roja" apareix per primer cop el 1529, ja hi ha llinatges vinculats al topònim als segles XI i XII.

L'estructura està formada per dues torres de guaita concèntriques: una d'exterior, de 10,5 metres de diàmetre, i una d'interior més alta, de 3,6 metres de diàmetre. Els murs, amb tècniques com l'opus spicatum, evocuen models romans. Es creu que, o bé una torre romana inicial es va reforçar posteriorment en època medieval, o bé una torre altmedieval posterior va ser envoltada per una segona construcció per consolidar-la, seguint models similars a les fortificacions de Vallferosa o Ardèvol.

EL MAS D'EN CISA (Ruta curta)

Aquesta masia històrica, situada al nord-est de la població de Sentmenat, es remunta al segle XII, quan era coneguda com a Mas Vilar. Al segle XV, va adoptar el nom de Mas d'en Cisa i va entrar a formar part del territori del Condal.

L'edifici actual és de planta rectangular, amb dues plantes i tres divisions interiors, amb un cos transversal situat al darrere, afegit posteriorment. La coberta és a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana. Les finestres de la façana principal són de pedra esculpida, i manté un pati tancat.

Al llarg dels segles, la masia ha estat utilitzada com a habitatge i explotació agrícola-ramadera. Actualment, és una segona residència privada.

EL ROURE GROS (Ruta curta)

El Roure Gros estava en la cruïlla de camins a prop de les ruïnes de Sant Miquel de l'Arn i el camí de Torre Roja, en una zona d'oliveres. Des de fa pocs anys, l'Escola El Roure Gros de Caldes de Montbui va plantar un roure jove, tot amb l'espera que sigui tan gran com va ser el Roure Gros.

FONT DE LES ESCALES

(Ruta curta i llarga)

Situada en un entorn natural de gran encant, la Font de les Escalles és una font restaurada per l'Ajuntament de Caldes de Montbui el 2015. Rep el nom actual pel camí d'accés amb 69 graons que facilita l'arribada a peu de riera. Al llarg dels anys, ha tingut diversos noms —Font d'en Cabot, Font del Roure o Font de la Taula— segons l'ús o els propietaris de la zona. L'indret, envoltat de vegetació, disposa d'una petita àrea de pícnic i conserva l'esperit de les fonts rurals tradicionals del municipi.

PARC I BALNEARI DE CAN RIUS

(Ruta curta i llarga)

El Balneari de Can Rius va ser un dels establiments termals més destacats de Caldes de Montbui, amb orígens al segle XVII i una gran expansió al segle XIX. Amb una arquitectura eclèctica i modernista, l'edifici comptava amb una galeria de banys amb 40 piles, més de 100 habitacions, salons, teatre i jardins, esdevenint un referent del turisme termal burgès a Europa. Comunicava amb el parc a través d'un pont construït el 1878 i estava situat a tocar de la riera.

Amb el tancament del balneari, l'espai va tenir usos diversos, però avui el parc de Can Rius és una zona pública de descans, i l'edifici, protegit com a bé cultural d'interès local, conserva elements com la façana estucada, la galeria amb pilars metàl·lics i restes de la muralla medieval. L'actual Espai Can Rius ocupa les antigues cuines i menjador, rehabilitats amb sensibilitat per preservar l'esplendor original.

TORRE DE LA PRESÓ

(Ruta curta i llarga)

La muralla de Caldes de Montbui, ja documentada l'any 1102, va ser reformada diverses vegades, especialment al segle XIV i durant la Tercera Guerra Carlina (1872-1875). Un dels seus cinc accessos, el portal d'en Bellit, estava flanquejat per dues torres, de les quals només se'n conserva una: la Torre de la Presó, que va tenir aquesta funció a finals del segle XIX.

De planta semicircular i construïda amb pedra irregular, la torre compta amb planta baixa i dos pisos amb voltes a la catalana. La coberta emmerletada és d'època moderna.

EL CENTRE, ATENEU DEMOCRÀTIC I PROGRESSISTA

(Ruta curta i llarga)

L'any 1865, inspirat en els valors liberals i humanístics del segle XIX, es funda l'ateneu. Inicialment vinculat a ideals republicans i federals, evoluciona cap a un paper més cultural i social, mantenint una forta incidència en la vida comunitària. Durant la seva història, el Centre ha estat un espai de formació, cultura i activisme, destacant per la seva escola inspirada en l'Escola Moderna de Ferrer i Guàrdia, el Montepio (una entitat mutualista), i una intensa activitat teatral, musical i coral.

Durant la Segona República, va tenir un paper polític rellevant, promovent llistes unitàries d'esquerres. La Guerra Civil i la posterior dictadura franquista van suposar un cop dur per a l'entitat, que va ser confiscada i cedida a l'Auxilio Social i a l'Església. No obstant això, gràcies a l'esforç dels socis, el Centre va recuperar el seu patrimoni, en part, després de la transició democràtica el 1977.

Des de llavors, el Centre ha mantingut una intensa activitat, amb iniciatives pròpies com el Concurs de Teatre Amateur Vila de Caldes (actualment TACA'M), concerts de música, la universitat popular, els grups de teatre, la sala d'exposicions 'L'Altell', la programació familiar i les associacions de consum ecològic. També, manté relacions estretes amb la Coral del Centre, el Club d'Escacs Caldes i la cooperativa de suport a l'habitatge Coobert, així com el Cafè del Centre. Malgrat els desafiaments, com el tancament temporal de la sala de teatre el 2005 — reinaugurada el 2024 — l'entitat s'ha continuat adaptant als nous temps, sense perdre l'essència d'un espai de lliure pensament, i projectant-se cap al futur com a refugi per a aquells que veuen en la cultura una eina transformadora de la societat.

CASINO DE CALDES

(Ruta curta i llarga)

Nascut l'any 1864, el Casino va ser impulsat pels industrials Joaquim Mumbrú i Joaquim Delger amb la voluntat de crear un espai dedicat al ball, l'entreteniment i la vida social. L'edifici original es va situar a la Casa de les Tres Voltes, al carrer del Forn, on es construïren un cafè a la planta baixa i una sala escènica a la primera planta. Amb els anys, l'edifici es va ampliar, afegint una nova cafeteria, una màquina de projecció de cinema i diversos espais per a activitats culturals. El teatre, amb capacitat per a uns 450 espectadors, compta amb un escenari de gran format i acull espectacles diversos.

Al llarg del segle XX, el Casino va ser un centre neuràlgic de la vida cultural del municipi, amb balls, òperes, sarsueles, cinema i representacions teatrals. Va ser seu del Cine Caldense (1920), el Cineclub (1974) i l'Escola Municipal de Música Joan Valls (1975). L'activitat teatral continua viva amb el Grup Escènic Casino (GEC).

PLAÇA DE LA FONT DEL LLEÓ

(Ruta curta i llarga)

La plaça, que forma part de l'antiga vila murallada, és un dels espais més emblemàtics i monumentals del municipi. Amb orígens que es remunten a l'època romana, va créixer al voltant del gran complex termal de l'antiguitat, que va marcar el desenvolupament de la vila. Al llarg dels segles ha rebut diversos noms, fins que el 1979 va adoptar l'actual. De forma irregular i amb edificacions principalment del segle XX, està protegida com a bé cultural d'interès local i conserva una gran varietat arquitectònica fruit de les seves múltiples transformacions.

El mapa de la ruta curta

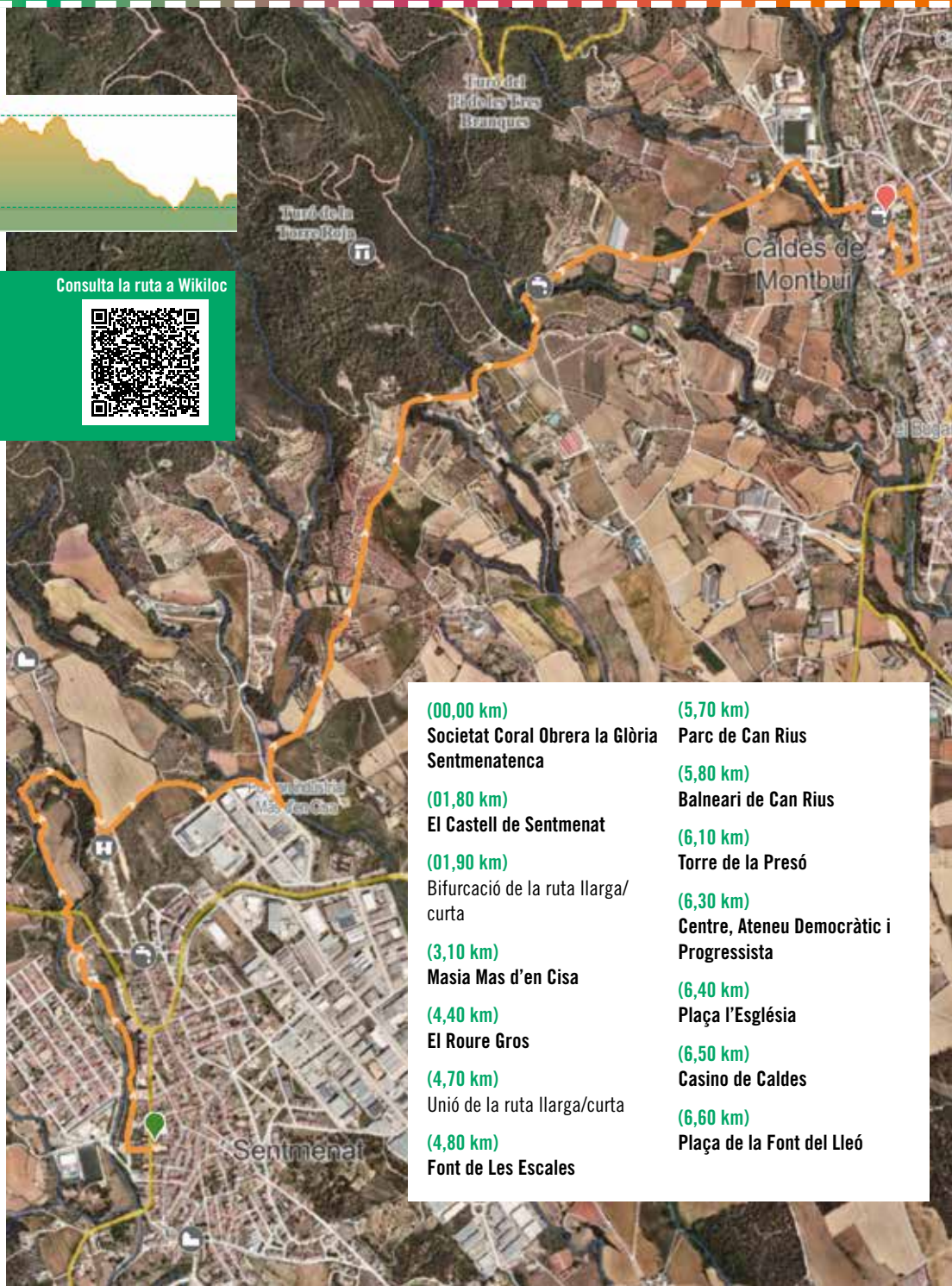

Distància: 6,59 km
Dificultat tècnica: Fàcil
Altitud màxima: 259 m
Desnivell positiu: 98 m
Desnivell negatiu: 97 m

Consulta la ruta a Wikiloc

RUTA:
SENTMENAT -
CASTELL DE SENTMENAT -
FONT DE LES ESCALES -
TERMES ROMANES -
CALDES DE MONTBUI

(00,00 km)	Societat Coral Obrera la Glòria Sentmenatenca	(5,70 km)	Parc de Can Rius
(01,80 km)	El Castell de Sentmenat	(5,80 km)	Balneari de Can Rius
(01,90 km)	Bifurcació de la ruta llarga/curta	(6,10 km)	Torre de la Presó
(3,10 km)	Masia Mas d'en Cisa	(6,30 km)	Centre, Ateneu Democràtic i Progressista
(4,40 km)	El Roure Gros	(6,40 km)	Plaça l'Església
(4,70 km)	Unió de la ruta llarga/curta	(6,50 km)	Casino de Caldes
(4,80 km)	Font de Les Ecales	(6,60 km)	Plaça de la Font del Lleó

El mapa de la ruta llarga

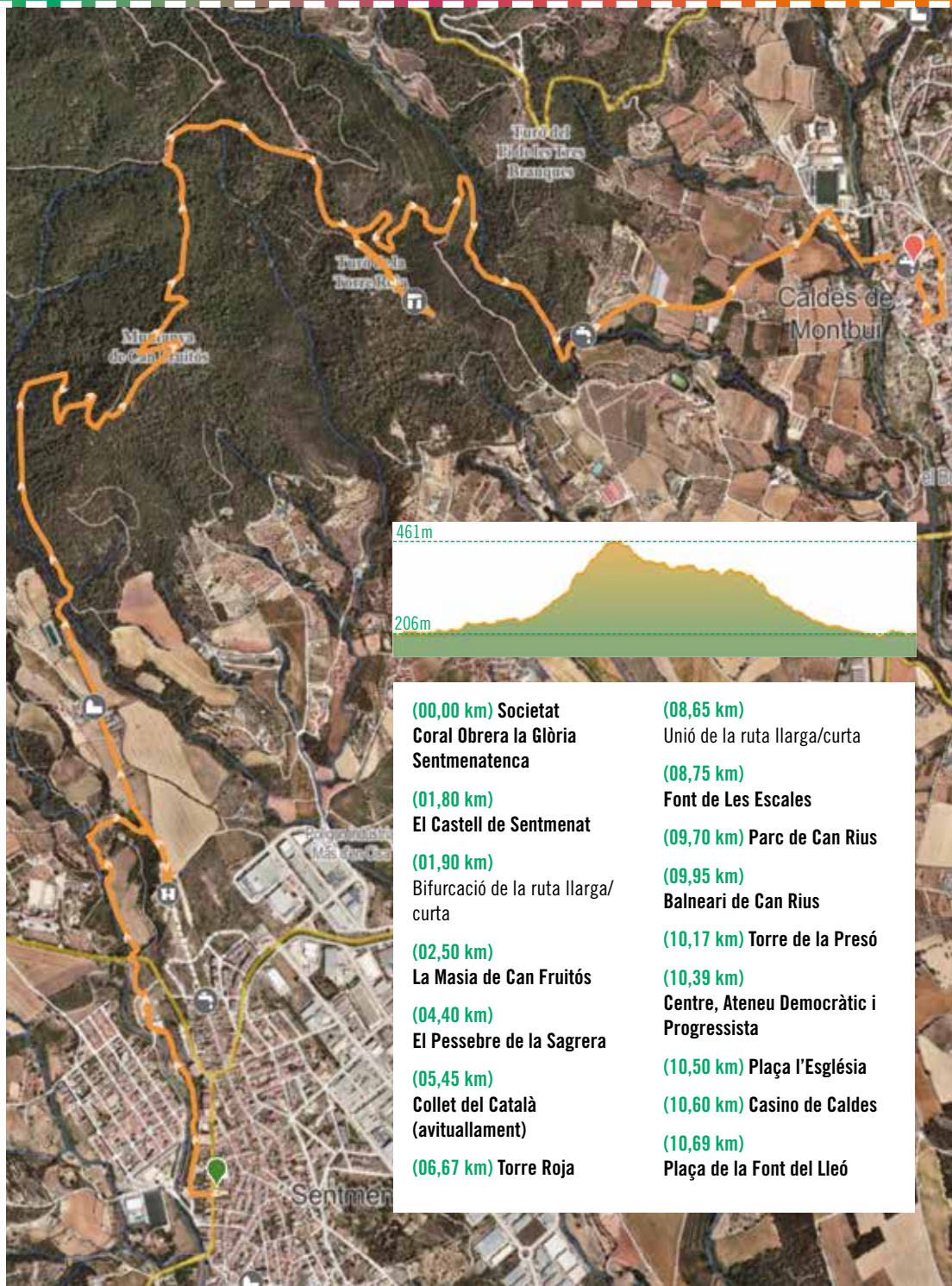
Distància: 10,62 km
Dificultat tècnica:
Moderada
Altitud màxima: 461 m
Desnivell positiu: 275 m
Desnivell negatiu: 275 m

Consulta la ruta a Wikiloc

RUTA:

**SENTMENAT -
CASTELL DE SENTMENAT -
COLLET DEL CATALÀ -
POBLAT IBÈRIC DE LA
TORRE ROJA -
CALDES DE MONTBUI**

EL CORO DE SENTMENAT

Passeig d'Anselm Clavé, 48 • 08181 Sentmenat • T. 937 15 13 45
www.elcorosentmenat.cat
info@elcorosentmenat.cat

EL CENTRE, ATENEU DEMOCRÀTIC I PROGRESSISTA

C/ Corredossos de Baix, 11 • 08140 Caldes de Montbui • T. 623 94 78 10
www.centredemocratic.cat
ateneu@centredemocratic.cat

CASINO DE CALDES

C/ del Forn, 15 • 08140 Caldes de Montbui • T. 938 66 56 75
www.casinodecaldes.cat
cultura@casinodecaldes.cat

Un projecte de:

**Federació d'Ateneus
de Catalunya**

Una idea original de:

**DELEGACIÓ TERRITORIAL
BARCELONÈS**

**Federació d'Ateneus
de Catalunya**

Col·labora:

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**